

computerschaak

EEN MATVOERING IN 33 ZETTEN

Naar aanleiding van het artikel 'computers en de eindspelliteratuur' (SN 10 + 11/82, p. 323) mochten wij (Sito Dekker en ondergetekende) een groot aantal positieve reacties ontvangen. In genoemd artikel werd evenwel nog niet het uiteindelijke resultaat van onze onderzoeken over het matzetten met looper en paard vermeld, omdat wij toen op het moment van schrijven nog niet geheel (d.w.z. in wetenschappelijke zin) overtuigd waren van de juistheid van ons resultaat.

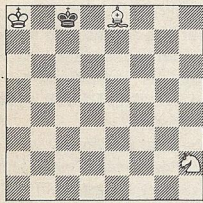
Mat in 33

Het probleem is als volgt te formuleren: Wat is het minimale aantal zetten dat voor de sterkste partij *nodig en voldoende* is om de KA (Koning Alleen) vanuit de ongunstige positie bij het beste tegenspel mat te zetten?

In de schaakliteratuur zijn de volgende verwachtingen uitgesproken: Pachman 32, Rabinowitsj 33, Euwe/Donner 34, Fine 34, Golombek 'about 34', Averbach 'etwa 35', Znosko-Borovsky 40. Geen vermelding vinden we bij Bijl, Chéron, Keres en Withuis. Ons onderzoek heeft vastgesteld dat dit eindspel een 33-zetten *maximum* oplossing heeft. Geen enkele schaakpublicist (ook Rabinowitsj niet) heeft een *optimale* analyse voor dit eindspel gegeven.

Een voorbeeld

Er zijn 1104 'mat-in-33'-stellingen. Hieronder geven we een voorbeeld van zo'n stelling, voorzien van een mogelijk afspel.

Wit aan zet

1. Ka7 Kd8 2. Le6 Kc7 3. Le4 Kd6 4. Pf3 Kc5 5. Ka6 Kd6 6. Kb5 Kd7 7. Ke5 Ke6 8. Kd4 Kf6 9. Kd5 Ke7 10. Ke5 Kf7 11. Kf5 Ke7 12. Pe5 Kd6 13. Pd3 Kd7 14. Ke5 Ke7 15. Ld5 Kd7 16. Kf6 Kd6 17. Le6 Kc6 18. Ke5 Kb5 19. Lb3 Ka5 20. Kd5 Kb5 21. Kd6 Ka6 22. Kc6 Ka5 23. Ke5 Ka6 24. Ld5 Ka5 25. Pb2 Ka6 26. Pc4 Ka7 27. Kc6 Ka6 28. Le6 La7 29. Lc8 Ka8 30. Kc7 Ka7 31. Pa3 Ka8 32. Lb7+ Ka7 33. Pb5 mat.

Een analyse

Een speciaal daartoe ontworpen programma is in staat om een analyse te controleren en eventueel te verbeteren. We geven het voorbeeld van de vorige keer, toen we slechts de eerste twee zetten bespraken, hieronder helemaal weer. Opgemerkt zij nog dat Huub van de Pol er ons op wees dat Euwe in de 8e druk van Praktische Schaaklessen deel 4 (1980) aandacht besteed aan 2. ..., Kc4? en daar eveneens 2. ..., Kc4 onderzoekt.

Wit: Ka1 Lg1 Pa8

Zwart: Ke4

Wit aan zet

(mat in 30)

1. Kb2 Kd3 2. Pc7 Kc4? (van mat in 28 naar mat in 15; optimaal zijn Kd2, Ke2,

Kc4) 3. Pe6? (van 14 naar 28; Kc2) Kd5 4. Pd4? (van 27 naar 28; Pc5) Ke4 5. Kc2 Kb4? (van 27 naar 26; Kc5) 6. Kd3 Kc5 7. Lh2? (van 24 naar 25; Ke4) Kd5? (van 25 naar 24; Kb6) 8. Pb3? (van 23 naar 25; Lc7) Kc6 9. Kc4 Kb6 10. Pc5 Kc6 11. Pa4 Kb7 12. Kb5 Kc8? (van 21 naar 18; Ka7) 13. Kc6 Kd8 14. Kd6? (van 16 naar 18; Ld6) Kc8 15. Pb6? (van 17 naar 21; Kc6) Kb7 16. Kc5 Ka6 17. Kc6 Ka5? (van 19 naar 17; Ka7) 18. Ld6? (van 16 naar 18; Pd5) Ka6 19. Lb8 Ka5 20. Pd5 Ka4 21. Kc5 Kb3 22. Pb4 Kc3? (van 14 naar 13; Kb2) 23. Lf4 Kb3 24. Le5 Ka4 25. Kc4 Ka5 26. Lc7+ Ka4 27. Pd3 Ka3 28. Lb6? (van 7 naar 8; La5, Ld6+, Le5, Lf4, Lg3) Ka4 29. Pb2+ Ka3 30. Kc3 Ka2 31. Kc2 Ka3 32. Lc5+ Ka2 33. Pd3 Ka1 34. Ld6 Ka2 35. Pc1+ Ka1 36. Le5 mat.

JAAP VAN DEN HERIK

Schakend Nederland - maart 1983

Prof. dr. H.J. van den Herik: Een matvoering in 33 zetten (KBNK endgame)